

**RÅDETS REKOMMENDATION****av den 12 juli 2016****om Nederländernas nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Nederländernas stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/10)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken <sup>(1)</sup>, särskilt artikel 5.2,med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser <sup>(2)</sup>, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Nederländerna var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 <sup>(3)</sup>. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Nederländerna, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten 2016 för Nederländerna offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Nederländerna hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskning som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Nederländerna har makroekonomiska obalanser. Det är särskilt viktigt att ta itu med hushållens mycket stora skuldsättning. Det stora och ihållande

<sup>(1)</sup> EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.<sup>(2)</sup> EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.<sup>(3)</sup> EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

bytesbalansöverskottet, som återspeglar strukturella drag i ekonomin och de politiska ramarna för icke-finansiella företag, utgör fortfarande en utmaning, även med tanke på spridningseffekterna på andra medlemsstater i euroområdet.

- (3) Den 28 april 2016 lade Nederländerna fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt stabilitetsprogram för samma år. Båda programmen bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013<sup>(1)</sup> får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Nederländerna omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av övergångsreglerna för skuldkriteriet. Enligt stabilitetsprogrammet för 2016 förutser regeringen en successiv förbättring av det totala saldot till 0,1 % av BNP 2019. Regeringen förutser också att det omräknade strukturella saldot<sup>(2)</sup> 2016 kommer att sjunka till -1,4 % av BNP och därefter förbättras. Det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 0,5 % av BNP – räknar man med att nå 2019. Baserat på det omräknade strukturella saldot kommer dock det medelfristiga budgetmålet att nås redan 2018. Enligt stabilitetsprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten uppgå till 65,4 % 2016 och därefter successivt minska till 58,9 % 2019. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är rimligt. Enligt kommissionens vårprognos 2016 finns det en risk för att Nederländerna kommer att avvika något från kraven i den förebyggande delen både under 2016 och under 2016 och 2017 tillsammans, om politiken förblir oförändrad. Nederländerna förväntas följa övergångsreglerna för skuldkriteriet under 2016 och, efter övergångsperiodens slut, uppnå riktvärdet för skuldminskning under 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Nederländerna i stort sett kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Det kommer dock att krävas ytterligare åtgärder för att säkerställa efterlevnad både 2016 och 2017.
- (6) Den senaste tidens ökande sysselsättning beror helt och hållet på att antalet visstidsanställda och antalet egenföretagare har ökat. Nederländerna har vidtagit åtgärder för att åtgärda detta, men det saknas fortfarande en övergripande strategi. Få övergångar från visstidsavtal till tillsvidareanställningar innebär att arbetsmarknaden riskerar att segmenteras. Den stora och ökande andelen visstidsanställningar ska ses mot bakgrund av att det finns stora skillnader i fråga om anställningsskydd mellan visstidsanställningar och tillsvidareanställningar. Egenföretagare utan anställda är oftare underförsäkrade, såväl när det gäller funktionsnedsättning som i fråga om arbetslöshet och pension, och detta skulle kunna äventyra det sociala trygghetssystemets hållbarhet på lång sikt. Flera åtgärder har vidtagits som minskade skillnaderna mellan tillsvidare- och visstidsanställda. Gynnsamma skatteregler och inga skyldigheter att betala vissa sociala avgifter utgör fortfarande ekonomiska incitament till egenföretagande.
- (7) En stor utmaning när det gäller att ta itu med hushållens skuldsättning är bostadsmarknaden. Stelbenthet och snedvridande incitament har byggts upp över årtionden och präglar nu bostadsfinansieringen och sparmönstren inom sektorn. Hushållens tendens att öka sina bolån i takt med stigande fastighetsvärden speglar i stort de skatteincitament som länge erbjudits, särskilt att räntan på bolån är avdragsgill. Sedan 2012 har en rad åtgärder vidtagits för att delvis åtgärda detta, men insatserna har inte intensifierats i linje med rådets rekommendation 2015. Subventioner i andra delsektorer på bostadsmarknaden hämmar utvecklingen av en välfungerande privat hyresmarknad. Sektorn för subventionerat boende är en av de största i unionen men bostäder ges inte alltid på ett effektivt sätt till de mest behövande. Mer inkomstbaserade hyresskillnader har införts i sektorn för subventionerat boende. Bostadsbolag kommer att bli tvungna att separera verksamhet av allmänt ekonomiskt intresse (dvs. subventionerat boende) från annan verksamhet. Eftersom vissa snedvridande incitament när det

<sup>(1)</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

<sup>(2)</sup> Det strukturella saldot, omräknat av kommissionen på grundval av uppgifterna i stabilitetsprogrammet enligt den allmänt vedertagna metoden.

gäller anpassning av hyrorna till inkomsterna på marknaden för subventionerat boende har åtgärdats, är det lämpligt att ändra denna del av rådets rekommendation 2015 till övervakning av situationen. Samtidigt är bostadsmarknaden dock alltför snedvriden och fortsätter att locka hushållen att ta lån. Ytterligare framsteg krävs i dessa frågor.

- (8) Förutom snedvridningen av bostadsmarknaden belastar obligatoriska icke skatteavgifter till den andra pelaren i pensionssystemet hushållens disponibla inkomster. Den andra pelaren i pensionssystemet fungerar väl i fråga om kvalitet och tillräcklighet, men har brister i fråga om rättvisa mellan generationer, öppenhet och motståndskraft mot ekonomiska chocker. Under de senaste åren har pensionssystemets långsiktiga hållbarhet förbättrats genom att pensionsåldern från och med 2021 höjs till 67 år och sedan koppas till den förväntade livslängden. I genomsnitt har pensionsavgifterna sänkts sedan den maximala skattebefriade tillväxtprocenten sänktes. En lämplig fördelning av kostnader och risker inom och mellan generationer, utöver de regler som antagits i fråga om indexreglering och finansiella reserver (ramverk för finansiell bedömning) skulle hjälpa hushållen att placera sina ekonomiska resurser på ett mer tillväxtvänligt sätt. Regeringen har tillkännagett sina avsikter att tillsammans med arbetsmarknadens parter reformera den andra pelaren i pensionssystemet avsevärt för att skapa ett mer öppet och försäkringstekniskt rättvisare system.
- (9) Investeringarna sjönk markant under den ekonomiska krisen och har endast delvis återhämtat sig sedan dess. Svagheten hos de investeringar som omfattar hela ekonomin tycks vara cyklisk. Det berodde på en nedgång på bostadsmarknaden och de val som gjorts i fråga om konsolidering av de offentliga finanserna. Det verkar inte finnas några större hinder för investeringar men den låga investeringstakten inom byggsektorn och förnybar energi verkar vara knuten till osäkerheten på marknaden och regleringen. Trots förbättrade kreditvillkor ökar riskerna vid ny utlåning i den nuvarande finansiella situationen. De offentliga utgifterna för forskning och utveckling har minskat sedan 2014 och de privata satsningarna på inom detta område ligger kvar på en låg nivå. Nederländerna rekommenderades 2015 av rådet att satsa offentliga utgifter på att främja investeringar i forskning och utveckling och arbeta för att förbättra privata satsningar inom detta område. De offentliga och privata utgifterna för forskning och utveckling är låga i förhållande till utbildningsnivån, studieresultaten och den ekonomiska utvecklingen i Nederländerna.
- (10) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Nederländernas ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Nederländerna fått under tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Nederländerna utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.
- (11) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet och dess yttrande <sup>(1)</sup> återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.
- (12) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och stabilitetsprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendation 3 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Nederländerna att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Begränsa avvikelserna från det medelfristiga budgetmålet 2016 och uppnå en årlig finanspolitisk korrigeringsgrad på 0,6 % av BNP 2017. Satsa offentliga utgifter på att främja investeringar inom forskning och utveckling.
2. Undanröja de sista hindren för rekrytering av tillsvidareanställd personal och underlätta övergången från visstidsanställning till tillsvidareanställning. Ta itu med den stora ökningen av egenföretagare utan anställda, bland annat genom att minska de skattenedvridningar som främjar egenföretagande utan att för den skull äventyra entreprenörskapet, och göra det lättare för egenföretagare att få tillgång till ett socialt trygghetssystem till överkomligt pris.

<sup>(1)</sup> Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

3. Vidta åtgärder för att göra den andra pelaren i pensionssystemet öppnare och mer motståndskraftig mot chocker samt att öka rättvisan mellan generationer. Vidta åtgärder för att minska de kvarvarande snedvridningarna på bostadsmarknaden och incitamenten för hushållen att ta lån, i synnerhet genom att begränsa möjligheterna till skatteavdrag för bolåneräntor.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

*På rådets vägnar*  
P. KAŽIMÍR  
*Ordförande*